

En el número 2/3 d'Assaig de Teatre que vàrem dedicar a teatre i realisme a Espanya en el període franquista, ens vam referir profusament a aquesta tragèdia que inaugura un camí, una constant en el teatre de Buero Vallejo. Però ens va mancar una perspectiva important de l'obra: la del cec. El treball que ara presentem, realitzat per Neus Salvat i Joan Heras, respon a aquesta perspectiva tan determinant en l'obra de Buero.

Cal dir, immediatament, que un dels principals estudiosos de l'obra de Buero és un invident, Enrique Pajón Mecloy. El mateix Buero comentava que li sorprenia l'apassionament de Pajón per la seva obra i que hi descobria perspectives que ell mai havia sospitat. La recepció de la seva obra per part dels cecs no va ser fàcil al principi, però, lentament, i gràcies a persones com Pajón, avui és apreciada i acceptada. L'any 1986, Pajón publicà un exhaustiu estudi sobre el teatre de Buero que titulà *Buero Vallejo y el antihero* (treball publicat per Pajón amb l'ajut de l'ONCE). Aquest estudi es subtitula *Una crítica de la razón creadora*. El treball de Pajón, com el subtítol indica, proposa una lectura de Buero des d'una perspectiva filosòfica i utilitza com a punt de partida Kant i la seva concepció de la raó. En el interessantíssim capítol dedicat a *En la ardiente oscuridad*¹, Pajón compara el paper de la ceguesa amb una altra obra de Buero, *El concierto de San Ovidio*, argumentant que la ceguesa d'*En la ardiente oscuridad* funciona com a un símbol i a *El concierto de San Ovidio* com a exemple d'una realitat social, ja que els seus protagonistes són pidolaires. Pet tant, dues perspectives radicalment oposades.

Finalment, voldríem fer reconte públic del muntatge de l'Associació d'Investigació i Experimentació Teatral sobre *En la ardiente oscuridad* des que s'estrenà oficialment al paranimf de la Universitat de Barcelona el mes d'abril de 1995. S'ha representat prop de cinquanta vegades i en cal destacar la presència d'aquesta obra (que forma un díptic amb *La pell de brau* de Salvador Espriu, ambdues dirigides per Ricard Salvat) en dos festivals internacionals de teatre universitari celebrats l'any 1995 a Puebla (Mèxic) i, l'any 1996, a Jerusalem (Israel). També cal citar la participació l'any 1996 al Festival Conmemorativo 25 años de la Universidad Politécnica (Madrid) i l'estiu de 1995, en una gira per Galícia, representant a Santiago de Compostela i a Sargadelos. S'ha representat diverses vegades a la Universitat de Barcelona i a diverses poblacions catalanes com La Canonja, El Prat de Llobregat i Cardedeu. També, i la nostra revista se'n fa ressó, aquest obra la representaren a l'Institut Balmes de Barcelona els alumnes d'aquest institut i els de l'IB Pius Fort, on es va retre un homenatge al seu autor. Però, sobretot, volem fer

esment de la presència durant cinc setmanes (setembre-octubre 1996) al teatre Artenbrut (Barcelona) que ha estat molt significativa, perquè és molt poc freqüent que una companyia universitària faci temporada en un teatre comercial i obtingui un nivell d'ocupació tan alt. Volem donar, des d'aquí, un altre cop, les gràcies pel seu esforç, ajut i suport, a tots aquells que han fet possible aquestes cinquanta representacions d'un dels textos fonamentals del teatre del segle xx.

NOTA

1. PAJÓN MECLOY, ENRIQUE. *Buero Vallejo y el antiheroe*, Enrique Pajón ed., Madrid 1986. El capítol dedicat a *En la ardiente oscuridad* es titula: "Una nueva inversión del platonismo después de Nietzsche. Prometeo y Fausto. *En la ardiente oscuridad* o la luz que alumbraba lo irreal." (pàg. 571-594).